

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

22. avgust - 4. septembar 2025. godine

Sloboda izražavanja

Napadnuta novinarka u “Ćacilendu”

Nakon što je uputila pitanje Milošu Pavloviću, studentu “koji želi da uči” i koji je govorio na skupovima vladajuće stranke, trojica muškaraca napala su sa leđa novinarku. Jedan od muškaraca polio je novinarku tečnošću, dok joj je drugi prišao sa leđa i oteo joj telefon. Ovo je još jedan u nizu napada kojima su izloženi svi oni koji se usude da snimaju lica koja su već mesecima stacionirana u strogom centru grada ispred Narodne skupštine. Ovo je park u kojem su postavljeni šatori i gde su smeštene pristalice vladajuće stranke i navodni studenti koji su protiv blokada. Više novinarskih ekipa napadnuto je u ovom parku koji je od marta poznat kao “Ćacilend”. Ni za jedan napad niko nije odgovarao.

Obezbeđenje “prvelo” pa pustilo novinare

Nakon pokušaja da postavi pitanje direktoru United Grupe, Stenu Mileru, obezbeđenje hotela u Beogradu je grubo prvelo novinarku Anu Novaković i neko vreme je nisu puštali da napusti objekat. Pored nje, zadržan je i novinar Nove S. Novinarka je želela da dobije odgovor od Milera po pitanju audio snimka koji su objavili istraživački portali KRIK i OCCRP u kojem se čuje razgovor između njega i direktora Telekom Srbije Vladimira Lučića. U razgovoru direktor United Grupe obećava Lučiću da će mu izaći u susret po pitanju Vučićevog zahteva da otpusti direktorku United Medije u okviru koje posluju nezavisni mediji u Srbiji N1 i Nova S. Audio snimak uznemirio je javnost i ukazao je da vrh vlasti aktivno radi na gušenju preostalih nezavisnih medija, čije bi posledice gašenja bile nesagledive. Nasilno ponašanje prema novinarima koji su pokušali da postavе pitanje dešava se u periodu rekordnih fizičkih napada na novinare/ke u Srbiji kako su saopštili Reporteri bez granica.

Pretnje redakciji Južnih vesti

U komentarima na vest, redakciji Južnih vesti upućene su pretnje smrću. Ovaj lokalni mediji na jugu Srbije suočava se sa brojnim pritiscima u radu, a pored pretnji, ranije su bili suočeni i sa tužbama. Lokalni mediji naročito su važni izvor informisanja, a pritisci kojima su izloženi direktna su pretnja po slobodu izražavanja na lokalnu.

Masovni otkazi prosvetnim radnicima zbog podrške protestima

Od početka školske godine, nastavnici/e i profesori/ke koji su podržali srednjoškolce i studente nalaze se pod nezabeleženim pritiskom. Preko 20 profesora/ki Pete beogradske gimnazije dobilo je informaciju da im ugovori neće biti produženi i da će ostati bez posla, a svima njima je zajedničko to što su pružili podršku studentskim protestima. Do sada je otpušteno više nastavnika/ca širom zemlje u: Srbobranu, Trsteniku, Kragujevcu, Bečeju, Kikindi, Novom Sadu, a prema podacima Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Srbije (NSPRS) više od 100 zaposlenih je ostalo bez posla ili produžetka ugovora. Smenjeno je više direktora/ki, uključujući: direktorku Požarevačke gimnazije, direktorku Muzičke škole "Josip Slavenski", pet direktorki osnovnih škola u Zrenjaninu, pa čak i upravnica predškolske ustanove u Beogradu. Prema navodima ministra prosvete, Dejana Vuka Stankovića, 75 direktora/ki je podnelo ostavke, dok je 25 smenjeno. Reč je o očiglednom pokušaju vlasti da u obrazovane ustanove sprovede političku čistku nepodobnih. Pored nastavnika/ca, smene su izvršene i u 26 školskih odbora u Nišu, a kruže i informacije o nameri SNS-a da koordiniše svoje članove kako bi se uključili i u Savete roditelja i tako uspostavili potpunu dominaciju u upravljanju školama.

Posledice zbog podrške protestima

Brojni građani/ke koji podržavaju studentske proteste suočavaju se sa negativnim posledicama zbog javnog iznošenja svojih stavova. Otkazi su jedan od načina represije koji se koristi u svrhu kažnjavanja građana/ki zbog učešća na protestima ili zbog objavljivanja svoje podrške na društvenim mrežama. Vozač autobusa u jednoj privatnoj firmi prebačen je na drugu poziciju jer je odbio da prevozi pristalice SNS-a na miting. Prevoznik Jaćimović mesecima je izložen pritiscima, a poslednji u nizu je zaustavljanje i pretresanje autobusa u kojem su se nalazili građani/ke koji su krenuli na protest. Na udaru se našao i kondicioni trener iz Čačka koji je izbačen iz kluba jer je odbio da ide sa pristalicama SNS-a koji su napadali građane/ke na protestima. Troje medicinara novosadske hitne pomoći dobilo je otkaz jer su odbili da dežuraju u prostorijama SNS-a u noći kada su mirni građani/ke napadnuti od strane pripadnika SNS-a pirotehničkim sredstvima. Cvečara na Konjarniku, čiji su vlasnici aktivni u zborovima, drugi put je bila na meti vandala i ovoga puta je i zapaljena, na sreću bez većih posledica zahvaljujući reakciji slučajnih prolaznika.

Sloboda okupljanja

Incidenti ispred Filozofskog fakulteta u Novom Sadu

U ranim jutarnjim časovima 26. avgusta, dekan Filozofskog fakulteta je sa pojedinim članovima osoblja ušao na ovaj fakultet u Novom Sadu i izbacio studente koji su se nalazili u zgradi. Takođe je pozvao policiju koja je sprečavala studente/kinje da uđu u zgradu fakulteta i koja je napustila zgradu fakulteta tek 8. septembra. U jednom trenutku došlo je do guranja građana/ki sa pripadnicima policije ispred fakulteta. Prilikom incidenta privedena je jedna osoba. Dekan je odbio da razgovara sa studentima/kinjama i kolegama/inicama i rešio je da uz pomoć policije zauzme fakultet. Do sukoba sa policijom došlo je i narednog dana nakon što je istekao rok koji su studenti/kinje dali dekanu da razreši krizu koju je kreirao. Policija je druge večeri upotrebila biber sprej, bačena je pirotehnika, nekoliko osoba je lakše povređeno i više lica je privedeno. Jedan od privedenih svedočio je da je bio izložen policijskoj torturi, kada su ga policajci ugurali u zgradu fakulteta i tu ga tukli, a potom su ga tukli i u kombiju dok su ga odvodili u policijsku stanicu. Prilikom izveštavanja sa mesta događaja, pripadnik žandarmerije pretio je ekipi N1 da će ih uhapsiti zbog upaljenog reflektora.

Policija napala građane/ke nakon komemorativne šetnje u Novom Sadu

Prvog septembra širom Srbije obeleženo je 10 meseci od pada nadstrešnice u Novom Sadu. Građani/ke su se okupili na poziv srednjoškolaca i odali poštu stradalima. Komemorativna šetnja održana je u Novom Sadu. Nakon šetnje, deo okupljenih prošetao je do Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja, na kom je ranije toga dana dekan upao sa policijom i maskiranim muškarcima i izbacio studente u blokadi iz zgrade fakulteta. Učinio je to po ugledu na dekana Filozofskog fakulteta u tom gradu. Građani/ke su se okupili ispred DIF-a gde se nalazila u policija koja je u jednom trenutku iznenada krenula da potiskuje građane ispred Fakulteta, a potom je počela da juri građane koji su se vraćali kućama nakon protesta. MUP Srbije saopštio je da su pripadnici policije intervenisali nakon što su im je grupa građana uputila "grube uvrede i psovke". Tokom intervencije policije bačene su i šok bombe i zabeleženi su primeri policijske brutalnosti i sprečavanja novinara u obavljanju novinarskog posla. Naime, policija je novinaru Bete na kratko oduzela telefon i tako ga sprečila da dokumentuje akciju policije. Incidenti u Novom Sadu izbili su nakon upada dva dekana, bliska vladajućoj stranci, sa policijom u prostorije fakulteta. Potonje reakcije policije nastavak su represije koje se sprovodi nad studentima/kinjama i akademskom zajednicom, kao odmazda za pobunu protiv korupcije.

Gradani legitimisani i najavljene krivične prijave

Policija je legitimisala građane/ke Obrenovca koji su na protestu podrške napadnutoj studentkinji Nikolini Sindelić, prefarbalili grafite protiv protesta i studentskih blokada. Građani su prekrećili grafite belom bojom, koja je i boja zida na kom se grafiti nalaze, ali ih je policija svakako legitimisala i najavila prekršajne prijave. Ovo nije prvi put da se građani/ke i aktivisti/kinje u Srbiji suočavaju sa negativnim posledicama zbog toga što fasade vraćaju u pređašnje stanje i što uklanjaju uvredljive grafite koji šire govor mržnje, a prijave su još jedan oblik pritiska nad onima koji deluju u javnom prostoru. Inače, uvredljivi grafiti protiv blokada su poslednjih nedelja ispisani na fasadama širom zemlje, uključujući i na zgradi u kojoj žive dve novinarke, kao i na prostorijama Kuće ljudskih prava.

Sloboda udruživanja

Udruženje na meti inspekcije

Gradska inspekcija Leskovca pokušala je da sa jedne od zgrada ukloni reklamno platno udruženja Zeleni ustanak koje podržava aktuelne proteste u Srbiji. Inspekcija nije uspeła u svojoj nameri, ali su najavili da će ponovo doći, naredni put uz pratnju policije. Ovo predstavlja očigledan pritisak na lokalna udruženja čiji je opstanak višestruko ugrožen zbog netransparentnih praksi lokalnih vlasti u pogledu finansiranja udruženja iz gradskih budžeta i usled političkih pritisaka kojima je civilno društvo u Srbiji izloženo.

BIA u prostorijama Udruženja

Prostorije Seoskog kulturnog centra Markovac je 27. avgusta posetio predstavnik Bezbednosno informativne agencije (BIA) koji je obavio informativni razgovor sa aktivistkinjama ovog ženskog udruženja. Ovo Udruženje je inače od početka godine na meti lokalnih vlasti koje pokušavaju da izbace udruženje iz prostorija Doma kulture koji je sreden i unapređen upravo zahvaljujući aktivistkinjama koje su oživele kulturni život u ovoj maloj sredini. Predstavnik BIA je obećao da će posredovati u komunikaciji sa lokalnim vlastima radi regulisanja nastavka rada organizacije. Poslednjih godinu dana, sa ekološkim, a potom i studentskim protestima, svedočili smo sve većoj uključenosti pripadnika službi BIA u zastrašivanju i prisluškivanju aktivista/kinja i građana/ki. Posete prostorijama i informativni razgovor nastavak su kontinuirane prakse sužavanja prostora za delovanje organizacija civilnog društva i predstavljaju pokušaj vlasti da zastraši one koji kritički deluju u svojim zajednicama.

Dve prekršajne prijave protiv aktiviste

Policajac iz Novog Sada je podneo dve prijave protiv aktiviste Roberta Silebrholca. Prva prekršajna prijava odnosi se na protest održan 15. jula 2025. ispred zgrade u kojoj je stan Miloša Vučevića, predsednika SNS, gde je aktivista Robert uzvikivao parole "Miloše, ološe". Druga prijava je gotovo istovetna, ali se odnosi na drugi događaj i drugi datum, ulazak u prethodno oštećene prostorije SNS 14. avgusta. Naime, Roberta su priveli zbog ulaska u razbijene prostorije SNS, iako aktivista tvrdi da on sam nije učestvovao u njihovom demoliranju. Za ovaj prekršaj podnosilac prijave tražio je kaznu zatvora (zbog nedoličnog i bezobzirnog ponašanja). Kada je Robert priveden, tada mu je zapravo uručena prva prijava za uvredu Milošu Vučeviću podneta mesec dana ranije. Ove dve prijave imaju karakteristike SLAPP tužbi koje se podnose protiv učesnika/ca javne debate sa ciljem gušenja kritičkog govora i javne debate.

hapšenja i/ili privođenja*

U POSMATRANOM PERIODU

NOVI SAD: 12

GORNJI MILANOVAC: 1

UKUPAN BROJ 13 PRIVEDENIH

---

*Ovaj deo izveštaja odnosi se na građane/ke i aktiviste/kinje koji su uhapšeni ili privedeni na javnim skupovima ili zbog izjava u javnosti ili objava na društvenim mrežama a u kojima iznose svoje kritičke stavove.